

EEN ENERGIEARME DAG?

Wat is er aan de hand?

De energiebronnen die wij het meest gebruiken, zijn eindig en vervuilen het milieu.

Daarom is er een mentaliteitswijzing nodig:

- om minder energie te verbruiken,
- om op termijn zoveel mogelijk over te schakelen op hernieuwbare energiebronnen.

Uitdaging

Bewustwordingsactiviteit: energie is niet weg te denken uit ons leven, alles verbruikt energie. Organiseer een energiearme dag en ervaar de gevolgen! Energiekje trekt de stekker uit!

Wist je dat...

fossiele energiebronnen
niet onuitputtelijk zijn...
op is op!

**duurzame
school
straffe
school**

MOS

Hoe zit het in elkaar?

Energiekje was die nacht op de school en trok de stekker uit.
De leerlingen staan versteld van wat er allemaal wegvalt als er geen energie meer verbruikt wordt.

Hoe kunnen ze die dag doorbrengen?

Welke toestellen werken er niet meer?

Wat kunnen ze wel nog allemaal doen?

Wat gaan WIJ eraan doen?

VOORMIDDAG

Stap 1: op schoolniveau:

boodschap dat er die dag geen energie mag verbruikt worden (via een videoboodschap, brief, toneeltje...)

Stap 2: inventariseer, maak samen met de leerlingen volgende oefening:

- SPEUREN naar energie:
  - wat zijn de energiebronnen op de school? Waar bevinden ze zich?
  - ga op zoek naar energiemeters (elektriciteit, gas, water, zonnepanelen) in de school en noteer de meterstanden.
- De leerlingen gaan op zoek naar de BETEKENIS van volgende begrippen: energiebron, energieverbruiker, fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie, REG, CO₂-uitstoot, ecologische voetafdruk, opwarming van de aarde, onevenwicht Noord-Zuid
  - som VOORBEELDEN van energieverbruik op
  - leg de juiste LINKEN tussen energiebron en energieverbruiker

Stap 3: brainstormen over mogelijke alternatieven

- de leerlingen denken na over alternatieve activiteiten waarvoor geen fossiele brandstoffen nodig zijn
- de leerkrachten denken na over mogelijke alternatieven van lesgeven
- de directie en het onderhoudspersoneel denken na over hoe ze hun taken zullen vervullen
- zelfs de ouders zoeken naar alternatieven om die dag zo weinig mogelijk energie te verbruiken en brengen hun kinderen op een energievriendelijke manier naar school

Stap 4: alle mogelijke ideeën van de verschillende groepen worden geïnventariseerd.

- Er wordt opgelijst hoe die dag er uiteindelijk zal uitzien.
- De gevolgen voor het milieu worden opgesomd.

**duurzame
school
straffe
school**

MOS

NAMIDDAG

Stap 5: mogelijke acties

- de oude schoolbel of het tromgeroffel van een Afrikaanse trommel vervangt de elektrische bel
- associatiespel, kleurplaten, kwartetspel
- terug in de tijd: energie vroeger en nu
- in plaats van computerspelletjes kiezen voor gezelschapspelletjes, muzische activiteiten organiseren op een forum, klasdoorbrekende ateliers organiseren met hameren en timmeren, juwelen maken, drama, muziek, woord/beeld
- een energie-arm middagmaal waarbij ieder zijn eigen maaltijd meebrengt, want... welke kookactiviteiten kan men doen zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen? Laat de creativiteit zegevieren. Je zult versteld staan van de vele goede ideeën die ontluiken.
- laat ook ouders hieraan meewerken..., want ieder kan zijn steentje bijdragen aan een energieloze dag!
- organiseer tijdens de donkere maanden een 'kaarsendag' (geen gebruik van de verlichting)
- werken rond het thema 'speelgoed zonder batterijen'

Stap 6: evalueren

Hoe kunnen we bepaalde oplossingen verankeren onder het motto 'zuiniger omspringen met energie zonder aan comfort in te boeten'?

Iedereen mag het weten!

- elke doelgroep (leerlingen, leerkrachten, directie, onderhoudspersoneel,...) kan op het eind van de dag berekenen hoeveel CO₂ hij die dag met hun actie heeft bespaard
- het overzicht van de school- en klasactiviteiten op de energieloze dag en de hoeveelheid CO₂ die de school heeft bespaard, worden via het schoolkrantje, het infoblaadje, de website... aan de buitenwereld gecommuniceerd
- visualiseer de besparingen en koppel daaraan een feestje

Let op!

Energie is moeilijk te visualiseren. Zorg ervoor dat je het CO₂-verbruik kan omzetten naar zichtbare en herkenbare voorwerpen, bv.: voor zoveel CO₂-verbruik heb je x aantal bomen nodig.

**duurzame
school
straffe
school**

MOS

Aanknopingen met ODET

Mens en Maatschappij:

- Maatschappij: 2.3, 2.4, 2.5, 2.6
- Tijd: 3.8
- Brongebruik: 5.1

Wetenschap en techniek:

- Natuur: 1.1, 1.12, 1.16, 1.23, 1.24, 1.25, 1.26
- Techniek: 2.1, 2.3, 2.4, 2.17, 2.18

Interessante websites

- energiesparen.be
- [bij het Vlaams Energieagentschap \(VEA\)](http://bij.het.vlaams.energieagentschap.vea.be)
- vreg.be: de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
- wwf.be: lespakket: de energiedoos
- [MOS-website](http://mos-website.be)
- [CO₂-calculator](http://co2-calculator.be)

Interessante lectuur

VROMMANS, PLICHART, I., We hebben maar één planeet – groene tips en inspiratie voor Low Impact Kids, Uitgeverij Van Halewyck, Leuven, 2010.